



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

De Pactionibvs Licitis Et Illicitis in rebus ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

ANNO
CHRISTI
1179.

CAP. VII. *Idem Londoniensi episcopo.*

Relatum est auribus nostris, quod monachi de Nestun seculariter viuunt, & alios exemplo corrumpunt. Inde est quod auctoritate apostolica tibi indulgemus, vt eos ad obseruationem monastica regula, appellatione remota, compellas: aut si tibi restiterint temerario ausu, eis abiectis, fratres Cistrenensis ordinis in præscriptum monasterium inducas, vt labores impiorum iusti edant, & illi inde rubore suffusi, ad sui ordinis obseruantiam conuertantur.

*f. Cl.
Retriels

DE PACTIONIBVS LICITIS PARS XXVIII.
ET ILLICITIS IN REBVS
ecclesiasticis.

CAP. I.

Idem Alexander tertius Exoniensi episcopo.

QUERELAM magistri Vu. recepimus, qui cum ecclesiam de Ferleia a G. persona eiusdem ecclesie ad annum censum per septennium tenendam suscepisset, ipse sibi eam, antequam per vnus anni spatium tenuisset, auferre præsumpserit: quamquam idem G. præstita sibi fide firmauerit, quod vsque ad terminum constitutum, nullam exinde molestiam vel grauamen ei inferret. Ideo tibi per A. S. mandamus, quatenus si tibi constiterit ita esse, appellatione remota, districte compellas, vt præfatam ecclesiam prædicto Vu. restituat, & vsque ad terminum inter eos constitutum, secundum quod inter eos conuenit, eandem permittat pacifice possidere.

Vsque ad
certum ter-
minum ec-
clesiam lici-
te teneri ad
censum an-
nuum.

CAP. II. *Idem Exoniensi & Vigornensi episcopis.*

Cum iam pridem Simon clericus procurator prioris & monachorum de Acra, & P. clericus, pro causa quæ inter eosdem monachos & prædictum P. & fratrem eius, pro cuius parte se vicem gerere dicebat, super ecclesia de Ha. & capella de I. vertebatur, ad nostram præsentiam accessissent, ita inter se, nobis tamen non mediantibus, conueniunt, quod prædictus procurator prioris & monachorum,

Concil. Tom. 27.

Nnnn

eidem P. pro expensis, quas fecerat, quatuor marcas ar-
 genti ei persolueret, & idem P. liti cederet, & a monacho-
 rum penitus infestatione cessaret. Cumque compositio-
 nem ipsam ad nostram pertulissent audientiam, eamque
 confirmari auctoritate apostolica supplicarent, nos eam
 minime duximus admittendam, pro eo quod videbatur
 prauam speciem illicitæ pactionis continere. Monuimus
 autem prædictum P. vt ipse tam pro se, quam pro fratre
 suo, monachos in pace dimitteret, & eidem liti omnino
 renuntiaret. Ille ergo * monitis acquieuit, & eidem liti pro
 se & pro fratre suo penitus abrenuntians, authentica in-
 strumenta, quæ super eadem ecclesia & capella habebat,
 in nostris manibus resignauit: & nos eum priori & mona-
 chis prædictis destinauimus, monentes atque mandantes,
 vt ex quo prædictus P. nostris super hoc monitis acquie-
 uit, ipsi quoque benignis nostris precibus intenderent, &
 eidem P. & fratri eius aliquod studerent beneficium pro-
 uidere, de quo maius lucrum valerent apostolica interces-
 sione percipere, quam eis deberet ex illa pactione illicita
 prouenire. Ceterum quia sæpediti prior & fratres, sicut
 accepimus, nec monitis nec mandatis nostris acquiescere
 volunt: nos eorumdem clericorum laboribus paterna pie-
 tate compatientes, vobis per auctoritatem præsentium
 præcipimus, quatenus priorem & monachos moneatis, vt
 præfato P. & fratri eius decens & competens beneficium
 conferant & assignent. Quod si forte facere noluerint, vos
 cum exinde fueritis requisiti, si vobis constiterit prædictos
 clericos, prout ipsi asseuerant, a prænominata ecclesia de
 B. & capella de L. iniuste & absque ordine iudiciario, &
 laicorum violentia eiectos fuisse, ipsas eisdem restitui fa-
 ciatis: non obstantibus literis nostræ confirmationis, quas
 prædicti prior & monachia nobis impetrasse noscuntur.

CAP. III. *Idem.*

Statuimus, vt si super decimis inter vos & aliquam per-
 sonam ecclesiasticam, assensu episcopi vel archiepiscopi
 sui, compositio facta fuerit, rata perpetuis temporibus &
 inconcussa persistat.

ANNO
CHRISTI
1179.CAP. IV. *Idem Dunelmensi episcopo.*

Accepimus quod quadam ecclesie clericis tali tenore sunt concessa, quod post eorum obitum alii nominatim succedant: unde quoniam hoc iniquum est, & sacris Canonibus inimicum, & ideo non debet aliquatenus tolerari, fraternitati tuae, &c. quatenus huiusmodi successiones tam detestabiles & iniquas, contradictione & appellatione cessante, fieri prohibeas, & omnino friuolas & vanas esse decernas.

Sup. ex
Conc. Ro.
Nulla.CAP. V. *Idem Dunelmensi episcopo.*

Contingit interdum, quod licet abbas vel prior alicuius conuentualis ecclesie, cum ecclesiastica vel seculari persona super his, de quibus inter eos controuersia vertitur, coram delegato vel iudice ordinario transigat, literis capituli sui de ratihabitione monstratis, ipsum tamen capitulum eandem transactionem nititur reuocare. Unde quia super hoc nos consulere voluisti, consultationi tuae taliter respondemus, quod si abbas vel prior de capitulo suo literas de ratihabitione habuerit, transactionem quam fecit, praesertim si fuerit aliquot annis seruata, capitulum, ac si non consenserit in eam, non poterit aliquatenus reuocare. Super eo vero, quod clerici & religiosae personae, sicut asseris, literarum intuitu quas habent a laicis, sibi ius in ecclesiis vendicant, hoc tibi volumus innotescere, quod ubi episcopalis auctoritas non accesserit, per illos ecclesias suas possunt obtinere.

Transactio-
nem per ab-
batem vel
priorem, cu
literis rati-
habitionis
conuentus
factam, ra-
tam haberi.

CAP. VI.

Idem abbati de Staforde, & priori de Elelbi.

Constitutus in praesentia nostra G. clericus, sua nobis assertionem monstrauit, quod cum inter ipsum & A. clericum super capella de Stancona controuersia emerisset, tandem per transactionem fuit sopita: & licet transactio ipsa, fide hincinde praestita, firmata fuisset, eam tamen praefatus A. seruare contradicit. Quia ergo huiusmodi transactiones nonnunquam speciem obtinent simoniae, & non solum a malo, sed a specie mali, secundum Apostolum, nos conuenit abstinere, discretionem vestram, &c.

Sup. de po-
testate iu-
dic. Si qua

1. Thess. 5.

• Concil. Tom. 27.

Nnnn ij

quatenus cum propter hoc requisiti fueritis, partes ante præsentiam vestram conuocetis: & reuocata transactione in irritum, causam diligenter audiatis, & sine canonico terminetis.

CAP. VII. *Idem Rhemensi archiepiscopo.*

Querelam I. presbyteri latoris præsentium accepimus, quod nobilis vir comes de Dampetra decimas ad ecclesiam suam pertinentes, per ministeriales suos ei abstulit, & iniuste detinet occupatas. Vnde fraternitati tuæ, &c. quatenus si præscriptæ decimæ ad ecclesiam quam retinet, pertinent, præfatum comitem & ministeriales suos ecclesiastica coercitione compellas, vt eidem presbytero ablatas decimas vel earum æstimationem absque diminutione restituant, vel exinde secum pacifice & amicabiliter componant.

CAP. VIII.

Item Cantuariensi archiepiscopo & eius suffraganeis.

Cum clerici vestræ iurisdictionis, sicut accepimus, decedentibus ecclesiarum personis, pacifcantur ipsis ecclesiis maiores solito soluere pensiones, vt facilius easdem ecclesias possint adipisci: nos quidem ad tam detestabile vitium extirpandum, attentam volumus curam & sollicitudinem adhibere. Inde est quod fraternitati vestræ, &c. quatenus omnibus clericis vestris, ne id attentare præsumant, publice sub districta pœna prohibeatis: & si qui contra prohibitionem vestram venire præsumperint, appellatione remota, eos ecclesiis taliter adeptis quantocius spolietis, & aliter pro tantæ præsumptionis excessu seueritate ecclesiastica puniatis. Ad hæc, quia quidam sunt clerici, qui cum religiosis viris collusionem facta, sine auctoritate diocesani episcopi, ecclesias quas tenent, eis constituunt censuales, vt post decessum eorum, eadem ecclesiæ per præsentationem eorumdem religiosorum virorum, ad filios vel nepotes clericorum ipsorum possint transferri: præsentium auctoritate vobis præcipimus, vt si qui clericorum ipsorum inuenti fuerint facere talia, a præscriptis ecclesiis, appellatione remota, non differatis auctoritate apostolica remouere, ne de sua fraude vel dolo lucrum valeant reportare.

Duplici
pœna pu-
niendum.

ANN.
CHRIST.
1172.

ANN.
CHRIST.
1172.

CAP. IX. *Idem VVigornienſi epiſcopo.*
Pars capituli ; Meminimus.

Præterea illi qui epiſcopo ignorante , auctoritate ſua penſionem annuatim de eccleſiis, colluſione facta, ſoluunt aut recipiunt eas , perſonis defunctis, vbi ab his qui per epiſcopum vel per miniſtrum tales eius auctoritate inſtituendi perſonas habentes ius recipiendi canonem receperint, in receptione penſionis non ſunt aliquatenus audiendi, præſertim ſi pontificalem, aut alterius qui de iure id facere potuerit, auctoritatem & aſſenſum non conſtiterit interueniſſe. Non enim ſimplices ſacerdotes vel clerici poſſunt eccleſias quibus præſunt, auctoritate propria poſt deceſſum ſuum cenſuales efficere.

CAP. X. *Idem Carnotenſi epiſcopo.*
Pars capituli ; Nos in eminenti.

De cetero noueris, quod cum aliquis ad extraordinarium iudicem literis impetratis cum aduerſario ſuo forte componit, poſtmodum in eccleſia de qua agitur, ius aliquod habiturus, ſi compositio non eſt iuri contraria, non eſt ab loci epiſcopo hæc aliquatenus reprobanda : ſed cenſus abſque epiſcopali auctoritate & eccleſiæ cui præeſt, ſub hoc prætextu ſolutus, vitam eius qui ſoluerit, non excedit.

CAP. XI.

Idem Cantuarienſi archiepiſcopo, & eius ſuffraganeis.

Ex frequentibus querelis perſonarum ſatis manifeſte didicimus, in partibus veſtris conſuetudinem prauam admodum & enormem, & ſanctorum patrum conſtitutionibus omnimodo contrariam, a multis retro temporibus inualuiſſe, quod videlicet clerici cæca cupiditate ducti, eccleſias & eccleſiaſtica beneficia ſine aſſenſu dioceſani epiſcopi vel officialium ſuorum, qui hoc de iure facere poſſunt, recipiunt, minus quam deceat ſolicite cogitantes, quomodo id a ſanctorum patrum conſtitutionibus eſt alienum, & eccleſiaſticæ contrarium honeſtati. Vnde cum tu frater archiepiſcope ex officio tibi commiſſæ ſolicitudinis tam iniquam conſuetudinem de prouincia tua velis, ſicut debes, radicitus extirpare, tam in clericos illos qui eccle-

fias & ecclesiastica beneficia occupata scienter detinent, quam in ipsos qui ecclesias vel ecclesiastica beneficia taliter occupare præsumpserint, & sicut ex literis tuis intelleximus, excommunicationis sententiam protulisti. Nos itaque eandem sententiam ratam & firmam habentes, eamque auctoritate apostolica confirmantes, per A. S. præcipiendo mandamus, quatenus episcopi singuli vestram sententiam in singulis episcopatibus suis saltem quater in anno innouantes, eam contradictione & appellatione cessante, faciatis inuiolabiliter obseruari: nec clericos ipsos, qui sententiam ipsam incurrunt, vel de cetero incurrunt, si congrue non satisfecerint, & a præsumptione sua omnino destiterint, absoluerè præsumatis.

C A P. XII. *Idem Norwicensi episcopo.*

Audiuimus, in episcopatu tuo, & aliis episcopatibus Angliæ vsque adeo clericorum malitiam excreuisse, quod interdum collusionem inter se facta super beneficiis quæ possident, se sustinent ab aliis molestari, & postea, ut quæstioni cedatur, & iidem clerici beneficia quiete possideant, quasi nomine transactionis soluunt aliis de ipsis beneficiis annuam pensionem, ut post mortem eorum in beneficiis illis, super quibus est inter eos clericos collusio facta, ius sibi valeant vendicare. Vnde quia quid tibi sit exinde faciendum nos consulere voluisti: fraternitati tuæ, &c. quatenus si quos clericorum tuæ iurisdictionis collusionem huius fraudis legitime tibi constiterit commisisse, eos beneficiis, super quibus collusi fuerint, non differas appellatione cessante perpetuo spoliare: quia satis esset absurdum & indignum, si fraus & dolus, quem in præiudicium tuæ iurisdictionis, & aliorum committere nituntur, in eorum non redundaret incommodum & iacturam.

Dolum in
agentis iac-
turam red-
undare.

C A P. XIII.

Item Lucius tertius B. VVigorniensis episcopo.

Significauit nobis T. rector ecclesiæ de Dulcing, quod a dilectis filiis nostris abbate & monachis Glastiriæ, ad regimen illius ecclesiæ electus, de soluendo annuo censu quatuor marcarum, quem prædecessor eius soluerat, corporaliter præstitit iuramentum: postmodum venerabilis

ANNO
CHRISTI
1179.

frater noster R. V Vigornienſis epiſcopus, in cuius diœceſia ea ipſa conſiſtit, ne ipſe monachis cenſum ſolueret, niſi prius conſtaret quod epiſcopali auctõritate eſſet impoſitus, in periculum ordinis & ſub interminatione anathematis, interdixit. Vnde præfatus rector hinc reatum perii metuit, inde timet periculum inobedienciæ imminere. Quocirca fraternitati tuæ, &c. quatenus partibus conuocatis, ſi præſcriptum canonem de auctõritate præfulis, non de nouo, impoſitum fuiſſe conſtiterit, præcipias epiſcopo auctõritate noſtra vt prohibitionem ſuam ſine dilatione relaxet. Si vero cenſus fuerit de nouo impoſitus, ſiue de epiſcopali auctõritate factum fuerit, ſiue non, abbatem & monachos vt clericum a præſtito iuramento abſoluant, appellatione remota, eccleſiaſtica diſtinctione compellas. Pati enim nolimus nec debemus, vt eccleſiæ noui cenſus exactione vexentur.

CAP. XIV.

Item Cantuarienſi archiepiſcopo & eius ſuffraganeis.

Ex crebris querimoniis clericorum, qui de partibus veſtris ad præſentiam noſtram accedunt, ſatis nobis euidenter innotuit, quod interdum decedentibus eccleſiarum perſonis, quandoque filii, quandoque alii abſque conſcientia & conſenſu epiſcopi diœceſani, ſe in prædictas eccleſias intrudere non verentur, & earumdem eccleſiarum clauſes accipiunt, & vt eccleſias, vel earum bona teneant occupata, in vocem appellationis prorumpunt. Quum igitur id iniquum ſit penitus & abſurdum, nos tantæ iniquitati, & enormitati, paſtorali volentes conſideratione occurrere, & radicem huius cupiditatis de clero penitus extirpare, fraternitati tuæ, &c. quatenus ſi qui ſint, vel fuerint in partibus veſtris, qui tali modo ad eccleſias detinendas inhære præſumunt, ipſos ad eaſdem eccleſias quantocius relinquendas, ſtudioſe monere curetis, & eccleſiaſtica diſtinctione compellere: ita quod ſi manifeſtum eſt, ipſos ita tenere, & præſumptuoſe eccleſias detinere, ſub obtentu appellationis, ſi quam interpoſuerint, non omittatis quin eos ad eccleſias eaſdem dimittendas, appellatione ceſſante, eccleſiaſtica cenſura compellatis.

CAP. XV. *Item Lucius tertius.*

Super re
sacra trans-
igi non po-
teft.

Quoniam ex plenitudine potestatis, &c. super eo quod quaesisti, vtrum super ecclesiastico beneficio in litigium deducto, possit fieri transactio, tale damus responsum: sicut iam pridem, si bene meminimus, alii non absimile quaerenti dedimus responsum, quod secundum formam transactionibus adscriptam, super re sacra litigiosa minime transigi potest. Res * ergo sacra, vt possideatur aliquo dato, vel promisso, vel retento, speciem habere non immerito credimus simoniae. Alias autem gratis & amicabiliter inter se litigantes componere, sacris Canonibus non ducimus obuiare.

PARS
XXIX.

DE ALIENATIONE RERVM
ECCLESIAE, ET DE EARVMDEM
recuperatione.

CAP. I.

Alexander III. Exoniensi episcopo.*

Ex praesentium latoris insinuatione accepimus, quod Alexander quondam sacerdos ecclesiae dictae Offetolon, calicem quemdam argenteum, & medietatem vnius breuiarii eiusdem ecclesiae pro sua necessitate pignori obligavit, & ea, morte praeventus, minime recolligit. Vnde quia indignum est, vt eiusdem ecclesiae res suae, & praesertim, quae sacris ministeriis deputatae sunt, taliter debeant deperire, fraternitati tuae, &c. quatenus si verum est quod asseritur, filium eius V. qui ex successione eius, ipsius patrimonii ius dicitur obtinere, moneas diligenter & compellas, vt res ipsas pignoras recolligat, & eas ecclesiae restauret: quod si facere noluerit, eum vinculo anathematis non differas coercere.

CAP. II.

Idem eidem. Pars capituli; Ad aures. supra de sponsis.

De his qui parochiales tenent ecclesias, fraternitati tuae taliter duximus respondendum, quod ad reparationem & institutionem ecclesiarum cogi debent, cum opus fuerit,
de bo-